СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 243. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 19. жовтня, 1925. VOL. XXXIII. No. 243. Jersey City, N. J., Monday, October 19. 1925. THREE CENTS

ДО ВСІХ:

ТО ГОЛОД НЕ УСТАВ В КРАЮ, А ТІЛЬКИ МИ СИТІ ЙОГО НЕ ВІДЧУВАЄМО.

ТО ІНВАЛІДИ НЕ ПОДУЖАЛИ, НІ РАНИ ЇХ НЕ ПОГОЇЛИСЬ, ТО ТІЛЬКИ МИ НЕ ГОДНІ ВІДЧУТИ БОЛЮ ТИХ, ЩО ЇМ БРАКУЄ РУК І НІГ.

ТО ТІЛЬКИ СИРОТИ В КРАЮ МОЛЯТЬСЯ ЗА ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ, АЛЕ ВИ ВЖЕ ДАВНО ЗА НИХ ЗАБУЛИ.

ТО ТІЛЬКИ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ БЮТЬ, А НЕ ВАС, ТОМУ НЕ ПАМЯТАЄТЕ ЗА НИХ І НЕ СКЛАДАЄТЕ ЦЕНТА НА ТЕПЛУ СТРАВУ ДЛЯ НИХ.

ТО ТІЛЬКИ В КРАЮ ЛЮДИ В РОЗПУЦІ, ЩО ЗАБИРАЮТЬ ЇМ ЛЯХИ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ, А В АМЕРИЦІ ВЖЕ Й ГОЛОВОЮ НАД ТИМ НЕ ПОХИТУЮТЬ, ЩО РІДНА ШКОЛА ПРОПАДАЄ.

* * *

КОЛИ ХОЧЕТЕ ИТИ В ПАРІ ЗІ СТАРИМ КРАЄМ, ТАК ХАЙ НЕ ПРОЙДЕ НІОДНО УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЄ, НІОДНІ ХРЕСТИНИ, НІОДНА ЗАБАВА І НІОДИН МІТИНҐ, АБИ ВИ НЕ ЗІБРАЛИ МАЛОЇ ЛЕПТИ ТА НЕ ВИСЛАЛИ ЇЇ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANNYE, 847 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Федерація праці проти нового союза пекарського підприємства.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 16. жовтня. — Конвенція Американської Федерації Праці відбула нині свої послідні засідання.

На сьому засіданню рішено цілий ряд важних справ. Богато часу забирала дебата над питанням пляну великого союза пекарських підприємств; ряд бесідників представляв велику небезпеку сего союза для робітничих юній; наконець конвенція ухвалила резолюцію, в котрій взиває федеральний уряд, щоби він зробив слідство над сим пляном та заборонив сей союз орґанізувати, якщо він обмежить свобідну торговлю в пекарськім промислі.

Конвенція ухвалила також домагатися знесення федеральної зелізничої робітничої ради, якої ціллю є полагоджувати спірні питання межи зелізничими підприємствами а робітниками. Конвенція заявила, що Американська Телефонічна Компанія є чистим монополем та визиckує свою силу на шкоду робітників і робітниць.

Наконець конвенція забрала голос також і в межинародних справах, коли вона ухвалила резолюцію, в котрій заявилася за тим, щоби Злучені Держави зреклися ектериторіяльних прав у Китаю, бо лишень у сей спосіб можна довести до вспокоєння Китаю.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД УДОВОЛЕНИЙ ВИСЛІДОМ КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛОКАРНО.

ВАШИНҐТОН, 16. жовтня. — Президент Кулидж заявив у своїй тижневій розмові з газетярами, що федеральний уряд чується вдоволений висідом конференції в Локарно. Кулидж назвав сю конференцію одною з найважнійших подій в Европі від закінчення війни та прирівнав її далекосяглість з пляном Доса. Говорив він також, що природним наслідком конференції в Локарно буде нова розоружна конференція в Злучених Державах.

„ЖОРСТОКІСТЬ НЕ ЗАРАДИТЬ НА ПОВІНЬ ЗЛОЧИНІВ".

НЮ ЙОРК, 16. жовтня. — Стейтовий прокуратор Бентон виголосив радіовий відчит про нову повінь злочинів. Цікаво, що він признався, що не вірить, аби острі кари, які послідними часами судді накладають на всяких злочинців, мали помогти здушити повінь злочинів. На думку прокуратора, переслідуванням злочинців їх не поправиться. Злочинців можна поправити лишень через виховання, а не через довгі вязничі кари.

НЕДОСТАЧА ТВЕРДОГО ВУГЛЯ ВЖЕ ДОПІКАЄ НЮ ЙОРКОВИ.

НЮ ЙОРК, 16. жовтня. — Місто Ню Йорк уже відчуває прикро недостачу твердого вугля. Ціни на сей рід вугля йдуть сильно в гору. Підприємства, приперті недостачою твердого вугля, взялися до других родів топлива. Щоби могти вживати мягке вугля, вони мусіли просити стейтову вуглеву комісію о спеціяльний дозвіл, бо досі се було зборонене через те, що мягкий вугіль дає богато диму й сажі. Комісія дозвіл дала.

СУД ЗАБОРОНЯЄ ЮНІЇ ВЕСТИ АГІТАЦІЮ.

ЧАРЛЗТОН, Вест Верджінія, 16. жовтня. — Федеральний суд потвердив тимчасову судову заборону, видану проти урядників майнерської юнії, якою їм зборонено вести агітацію за орґанізованнем майнерів сього стейту. Заборону видано на тій основі, що майнерська юнія має на ціли злучити всіх робітників та не допустити до майнерської роботи нікого, хто до неї не належить.

НАПАД НА ВУГЛЕВУ ПРОМИВАЛЬНЮ.

СКРЕНТОН, ПА., 16. жовтня. — Коло пів тисячки осіб, віддай самих страйкуючих майнерів розярених тим, що Карлуччі Кова Ко. в Труп промиває вугля мимо протесту майнерської юнії, напало на сю промивальню та прогнали занятих у ній робітників. До поважної бійки не дійшло лишень тому, що стейтові війська та зоружені помічники шерифа явилися сейчас на місци клопоту.

ГЛУХИЙ ПРОЧУВ.

ФРІҐОВЛД, Ню Джерзі, 16. жовтня. — Адолфасови Генкинсонови, 20-літному мущині, котрий оглух був після шкарлятини десять літ тому назад, наложено на вуха радіові слухавки. Зробили йому се жартом підчас гостини. Дехто з присутних відчував, що жарт не дуже то смачний. Нагло всі побачили, що глухому стануди сльози в очах. Відтак його лиця посміхнулися. Потім він сказав, що чує голос скрипки. Він зняв слухавки, щоби переконатися, чи він може чути людський голос. Коли переконався, що він чує таки добре, він знова наложив радіові слухавки, щоби наслухатися музики доволі.

НЕБУВАЛА НЕЩАСНА ПРИГОДА.

НЮ ЙОРК, 16. жовтня. На особовім поїзді зелізниці Сентрел Рейлровд оф Ню Джерзі случилася панні Джудиті Ботс, 19-літній дівчині, що їхала домів до своїх родичів, фатальна пригода. Вона вона до зелізниці на двірци в Ньюарку, а не найшовши сидження в сьому вагоні, до котрого перше ввійшла, пішла до другого, щоби там найти сидження. Власне в хвилі, коли вона переходила до другого воза, поїзд скручував. Розмах поїзду викинув дівчину через отворені двері на двір. Її товаришка, що йшла за нею, скрикнула й побігла до кондуктора, а сей затримав поїзд. Дівчина лежала на торах без памяти. Падаючи вона вдарилася головою об шину. Заким наспіла лікарська поміч, дівчина закінчила життя.

ЯК ПИСАТИ ДОБРЕ АДРЕСУ?

Недавно підписане у Штокгольмі світове порозуміння щодо поштових взаємин устійнило такі чотири пункти, які поручає широкому загалові на увагу: 1) писати адресу місцевости латинськими буквами і на другій (низшій) половині коверти чи листівки, рівно, а не наскіс; 2) давати таке точне означення, щоби лист міг дійти до адресата без перепон; 3) марки клеїти на право, на верху; 4) подавати адресу висилаючого. Всякі марки непоштові, на пр. на добродійні цілі, не можна класти на сторінці, де є адреса.

ХАРЕКТЕРИСТИЧНИЙ ПАМЯТНИК.

Дня 6-го м. м. відбулось в Жовкві посвячення трьох памятників: польських національних героїв Жовківського, Собіского і Костюшка. Яке було здивовання Українців, коли на другий день запримітили на тих памятниках такий напис: „Zniszczony w r. 1918 ręką wandali". Ніхто не сумнівається в інтенції такого красномовного напису: кинути образу не на якихсь поодиноких людий, а на весь нарід! Чи оглядав хто небудь в якій країні аналоґічні присвяти на національних памятниках? А коли ще зважити, що Жовква не лежить під Варшавою і ці памятники оглядає тисячі Українців, ясно, з якими почуваннями вони відходять від них.. Найцікавійше те, що безсторонна влада протекційно апробує демонстраційну образу всього українського народу. Але „w Polsce, jak kto chce", коли тільки він є Поляком.

ЦІКАВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ.

Муссоліні і комендант фашистівської поліції ген. Гонзага одержав з нагоди „міжнародного конгресу міжсоюзницьких комбатантів" від польської делеґації відзначення як... „польські вояки на союзницьким фронті". Дивні є твої діла „о, Славо, що роздаєш ордери!"

ЯК ДОВГО ТРЕВАТИМЕ ВІЙНА В МАРОКО.

З Мароко доносять, що війна протягнеться ще через зиму, тому, що рішаючої битви не можна звести перед порою дощів. Щойно на весну сподіють ся рішаючих битв.

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ И СЕНАТОРИ ПРО АВТОКЕФАЛІЮ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ.

З приводу заповідженого на 17. вересня урочистого оголошення автокефалії православної церкви у Польщі низше підписані православні сенатори і посли, які під сей час знаходяться у Варшаві, вважають своїм обовязком супроти православного населення у Польщі, яке їх вибрало і довірило їм оборону своїх прав та інтересів, — заявити, що акт сей переведено офіційною церковною владою у Польщі без відома та участи православної людности і що висловить з цього приводу свою думку й волю в порядку канонічному (на Соборі) народові православному не було дано можливости.

Підписи: Сенатор Богдановичи, депутат Рогуля, сенатор Черкавський, сенатор Марковичи, сенатор Пастернак, сен. Левчаківська.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЖІНОЧИЙ ЧАСОПИС.

В Коломиї вийшло перше число нового жіночого журналу: „Жіноча Доля", щомісячний часопис для українського жіноцтва — видає і редаґує Колеґія, нач. редакторка О. Кисілевська (Олена Галичанка). Характер журналу — добір популярних суспільних тем і прозора словесна форма — вказує, що журнал призначений для сільського українського жіноцтва, і як такий може виконати величезне завдання громадського освідомлення та орґанізації селянських читачок. Головне: Добути доступ до села і відповідне поширення під селянськими стріхами — і того можна побажати журналови зі щирого серця.

РАДИКАЛЬНІ ТУРЕЦЬКІ РЕФОРМИ.

В одній з останніх промов Мустафа Кемаль Паша заявив себе рішучим ворогом традиції, нпр. звичаю, що жінки закривають собі обличча, а мущини носять турбани. Він заявив, що представники обох полів повинні йти разом з поступом усього народу. Смішно є, коли мущина в англезі носить турбан, а жінка все ще сорромиться свого обличча. Ці заяви турецького премієра є вислідом приготувань уряду, щоби скасувати деякі дотеперішні перестарілі звичаї.

ЗАНАДТО РОЗУМНА ЖІНКА.

У Шикаґо засудили гарну, інтелігентну жінку п-ню Верніс Залімас на 14 літ вязниці за те, що отруїла свого чоловіка. Тому що вона не могла покрити коштів процесу з власного майна, доручила свому адвокатови заінкасувати життєву полісу свого чоловіка. Ця поліса, на 5000 дол., мала таку клявзулю: „На випадок, якби обезпечений згинув наглою смертю, від нещасливої пригоди а-бо в аналоґічний спосіб, той, хто предявить полісу, одержить подвійну суму." Жінка, отруївши чоловіка і взявши полісу, домагалась виплати подвійної суми, згідно з волею свого чоловіка, зазначеною у цій клявзулі. Часописи не подають, як до цього поставився дотична асекураційна компанія.

ХТО ЗАСЛУЖИВ НА ПОМИЛУВАННЯ.

Як відомо, президент Річипосполитої Польської дуже рідко дає свій підпис під акт, що дарує кару засудженим на смерть. Тому-то варшавський „Роботнік" аж спеціяльно звернув увагу на недавній факт такої ласки для якогось Степана Гордлічки, що вбив мачуху, для Петра Рокособського, що вбив жінку та для якогось Кона, що втік від військової служби. Тепер „Експрес" подає звістку, що президент помилував і зовсім звільнив від кари начальника млавської вязниці Тадея Козеєвского, якого засудили за розтрачення повірених йому гроший, уже приноровивши амнестію, на 6 місяців вязниці. Тепер і сю маленьку кару йому дарували.

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА" У ФРАНЦУСЬКІМ МІСТЕЧКУ.

Львівське Діло одержало подрібний допис театральної вистави, яку влаштував 19 м. м. гурток земляків у французькім містечку Гомкорт. Провінціональні Французи, що мабуть про наше існування як народу й не чули, були вельми заціквлені „екзотичною" песою, тимбільше, що чисто народних оригінальних пєс має французький театр небагато. Для тих, які випадково мають на чужині кревняків або близьких знайомих, подаємо імена аматорів, що взяли участь у виставі під проводом п. Василенка: п-ні Завадська, п-ні Прозорова, п. Іваниценко, п. Кузь і п. Раковський.

ЧИ НІМЕЧЧИНА ВИГРАЛА?

ЛОКАРНО, Швайцарія, 16. жовтня. — Французи і Поляки кажуть, що коли умови з Німеччиною будуть підписані так як вони тепер виглядають, то Німеччина виграла, або іншими словами — побила Польщу при помочі Франції.

Франція тепер прирікає Польщі військову допомогу, колиб Німеччина напала на Польщу. І ту допомогу вона могла би дати, якби не було розорудження. Але головною метою сеї умови є розорудження Франції і других держав.

Як буде загальне розоруження в Европі, то і Польща мусить розоружитись, а тоді Росія може на неї напасти і її побити. І найгірше, що Франція не могла-б тоді дати Польщі помочі проти Росії, бо Німеччина в Раді Ліги Народів їй одним своїм голосом се заборонить. Тоді Польща розпалась би на очах Франції і Німеччина забрала би шийку до Данціґа та Горішний Шлеск.

Щоб сьому запобігти, Польща хотіла-б приречення Франції, що поможе їй проти Росії, але на се не годиться Чехо-Словаччина, отже тяжко придумати для Польщі якусь окрему засторогу, яку приняли-б усі другі.

Натомісь Чехи кажуть, що їх російська справа не торкає і вони хотять умовитись лише з Німцями. Сим зробили Поляків ще більшими своїми ворогами.

ЧИҐАЮТЬ НА ПОЛЬЩУ.

ЛОКАРНО, 16. жовтня. — Польський міністер заграничних справ Скршинський хотів, щоби Німеччина прирікла, що теперішні німецько-польські границі ніколи не можуть бути нарушені. Одначе Німці заявили, що се не льоґічне, бо може бути таке, що Польща добровільно віддасть Німеччині шийку і Горішний Шлеск, або таке, що Польща розпадеться і ті землі теж самі мирово і добровільно вернуться до Німеччини. Тому, кажуть Німці, що найбільше можуть згодитись, що не відберуть сих земель війною, але годі виректись відзискати сі землі мировим способом.

УМОВА ГОТОВА ДО ПІДПИСУ В ЛОНДОНІ.

ЛОКАРНО, 16. жовтня. — В кругах конференції заявляють, що вже прийшло до повного порозуміння між Німеччиною, аліянтами і їх малими союзниками щодо Ренської умови з усіми додатками.

Коли тепер делеґації всіх інтересованих держав підпишуть умову, мають ще їх затвердити поодинокі держави у себе дома. Якщо се станеться до шістьох тижнів, так делеґати зїдуться вдруге в Лондоні для остаточного підпису.

На основі сеї умови Німеччина має приступити до Ліги Народів, де їй обіцяли постійне місце в Раді (на місце Америки) і признання їй вийнякового становища, з уваги, що вона розоружена.

Тепер кажуть, що Німеччина може в Лізі Народів відіграти велику ролю, бо яко розоружена держава вона зможе все наставати на скликанне розоружної конференції і переведенне загального розоруження в життє.

Кажуть, що представники Ліґи найбільше заінтересовані приступленнем до неї Німеччини і хотять, щоб на лютий, 1926, скликано надзвичайний Збір Ліги Народів, який приняв би Німеччину і також дав уже виразний почин до скликання розоружної конференції і до загального розоруження Европи.

МУССОЛІНІ ПРО РЕНСЬКУ УМОВУ.

ЛОКАРНО, 16. жовтня. — Представники світової преси, які сюди прибули на конференцію, спершу хотіли за почином соціялістів збойкотувати Італійського премієра Муссоліні, але відтак переважне їх число змінило погляд і пішли до нього на розмову.

Муссоліні сказав, що Італія приєдналась до Ренської умови, щоб пособити загальному миру і добробутови в Европі, дарма, що її вона безпосередно не обходить, бо вона не має спільних границь з Німеччиною.

УРОДИНИ ЧЕМБЕРЛЕЙНА В ЛОКАРНІ.

ЛОКАРНО, 16. жовтня. — Сьогодня були 62-гі уродини британського міністра закордонних справ Остена Чемберлейна. Із сеї нагоди населення міста Локарна уладило йому овацію. На привіт прийшли і банди заграти веселої, а одна дівчина вручила жінці Чемберлейна кошик свіжих локарненських квітів.

ФРАНЦІЯ ПРИЙМАЄ РЕНСЬКУ УМОВУ.

ПАРИЖ, 16. квітня. — Сьогодня французька міністерська рада приняла одноголосно Ренську умову, яку постановлено в Локарно.

ПРОПАВ ЛИТОВСЬКИЙ КУРЄР.

МОСКВА, 16. жовтня. — Сюди їхав зелізницею курер литовського правительства, та на границі він кудись пропав, а остались тільки його пакунки.

Пакунки відіслано сюди до литовського посольства. Підозрівають, що курера убили грабіжники, які одначе не вспіли його ограбити.

ПЕКАРІ В АРЕШТІ.

МАДРИД, 14. жовтня. — В місті Калагоррі, в Еспанії, тамошня влада установила сталі ціни на хліб і звеліла пекарям їх придержуватись. Та пекарі признали, що ті ціни занизкі і заявили, що радше не будуть пекти хліба, а не знижать цін. Тоді влада загрозила їм арештом. Та вони і перед арештом не піддались, а заявили, що радше підуть до арешту, а не приймуть цін міської влади. І їх запроторено до арешту й наложено на них пеню по 500 песетів. Міська влада грозить, що забере пекарні, якщо пекарі по випущенню з арешту не змінять погляду.

Покищо засіблюють місто хлібом пекарі сусідніх міст.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays,
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СОЮЗ АМЕРИКАНСЬКИХ ЮНІЙ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ

Американська Федерація Праці ухвалила на своїй конвенції резолюцію в справі відношення до советського уряду в Москві. Резолюція ся, як відомо, була викликана самими таки прихильниками большевицького уряду, котрі предложили справу устами англійського посла Персела, який закликав американських зорганізованих робітників до навязання близчих зносин з большевицькими комісарами в Москві.

Становище американських робітничих юній до большевизму зазначувалося на сій конвенції кілька разів. Наперед при виборі членів ріжних конвенційних комісій, відтак при дискусії над привітом посла Персела, наконець при виборі нових урядників Федерації Праці, при котрих до уряду вийшли самі противники большевизму. Та все те були лишень заяви вчинком, а не виразне зазначення становища. До такої безпосередної заяви прийшло, коли резолюційна комісія поставила перед конвенцію виразно справу відношення американських робітничих юній до московського уряду.

Вислідом дебат є ось таке становище:

„Американська Федерація Праці стоїть недвозначно за демократію, за право народа правити самим собою та за право народа рішати про свою долю через політичну машинерію, ним самим придуману.

„Американська Федерація Праці противиться всею силою свого високого ідеалізму всякому родови самовладдя, бюрократії, диктаторства, чи добровільного чи брутального.

„Американська Федерація Праці рішучо противиться революції та вщіплюванню насильної революції в усіх тих краях, де панує демократія і не народ має силу зміняти свій уряд конституційними способами.

„Американська Федерація Праці пятнує цілу комуністичну фільософію, яку ширить советський уряд у Москві, яко фільософію й яко основу уряду.

„Американська Федерація Праці проголошує свою ворожнечу до комуністичної думки та догми та цілої засади диктатури в нещасній та придавленій Росії.

„Американська Федерація Праці заявляє, що вона буде відноситися до комунізму ворожо, і то не лишень дефензивно, але рішучо й активно.

„Американська Федерація Праці взиває уряд Злучених Держав, щоби він на далі держався свого дотеперішнього становища й на далі не визнавав советського уряду в Москві.

„Американська Федерація Праці буде далі противитися всякій большевицькій агітації в Злучених Державах та на цілій західній півкулі, і вона тішиться, що в тій акції з ними стоять зорганізовані робітники Мексика.

„Американська Федерація Праці є демократична в своїй вірі і будові та не може бути інакшою. Демократія й автократія не можуть погодитися зі собою. Робити компроміс з ворогом значить давати одну користь ворогови.

„Американська Федерація Праці постановляе на будуче, як се вона робила в минувшині, вживати всякого чесного способу для охорони своєї власної цілости перед розгромним, розбиваючим, нищучим проповідуванням комунізму та хоронити в рішучий спосіб всі демократичні встанови американської републики. Ми стоїмо за Америку, за демократичну Америку, і хочемо про се дати знати всему світови."

Як бачимо, заява є виразна, і не лишає ніякого сумніву щодо становища американських зорганізованих робітників до диктаторів большевицьких чи інакших, в Москві чи де вони не були би. Сю заяву треба підчеркнути тому, бо большевицькі агенти серед українських робітників в Америці частенько хитро підсувають українським робітникам думку, що всі американські зорганізовані робітники є за большевиками, та що газети, які не їдуть в большевицьку сітку, противляться зорганізованому робітництву Америки. Случаються навіть факти, що мало свідомі жертви большевицької пропаганди судять про прихильність газет до робітництва після того, чи вона ставиться прихильно до большевицьких диктаторів у Москві та їх агентів в Америці. Ось власне для сих большевицьких агентів та їх несвідомих підсусідків найкращою відповідю є виразна, ясна, до цілого світа видана заява загальної конвенції Американської Федерації Праці.

Судьба вже якось так хотіла, що ся виразна заява Американської Федерації Праці була викликана самими таки большевиками. Ангажували вони цілу справу дуже хитро, висуваючи наперед не своїх агентів спомежи американського робітництва, але гостий, супроти котрих обовязують певні правила гостинности. Та власне зі сього становища заява набирає спеціяльного значіння, бо вона показує, що американське робітництво скорше пірве зносини з робітничими юніями других країв, як згодиться входити в якісь зносини з комуністами. Мають отже комуністи віз і перевіз.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ [illegible]

ПРОЦЕС ШТАЙҐЕРА

Ми одержали оригінальний текст **акту обжалування** проти жидівського студента Станислава **Штайґера,** якого Поляки посуджують у тім, що це він кинув тамтого року у Львові бомбу на президента Польщі Вайцеховського. Як відомо, кинена бомба не вибухла і Войцеховський вийшов цілo. Розправа проти Штайґера починається 12. жовтня ц. р. перед судом присяжних у Львові. Сам Штайґер відпирається всякого звязку з атентатом та й з самого акту обжалування видно, що закиди проти нього оперті на дуже хитких основах.

Акт обжалування проти Штайґера обвинувачує його в злочині намаганого скритовбивства проти особи польського президента Войцеховського та злочину недозволеного уживання вибухових матеріялів. На доказ вини Штайґера прокуратор покликує 61 свідків.

Описуючи саму подію, акт обжалування подає, що дня 5. і 6. вересня 1924 року „Львів гостив у своїх мурах достойну особу пана президента річипосполитої Станислава Войцеховського, який перший раз від часу вибору на найвищий уряд в Польщі приїхав у тім урядовім характері репрезентанта і голови держави до Львова, щоб відвідати це місто, відзначене хрестом за хоробрість, і рівночасно своєю особистою участю додати світлости т. зв. IV. „Таргам Всходнім". Під час того, як Войцеховскі вертав з „таргів" до будинку воєвідства (давного намісництва) і з вулиці Коперника їхав на вул. Леґіонів (давно Кароля Людвика), на самім розі коло склепу Баера перелетів понад його голову пакет і впав на землю поприй його карету. У цьому пакеті була бомба, яка не вибухла тому, що трутив її копитом кінь польського капітана, який їхав побіч карити, і тим чином розсипав вибухові матеріяли, що були в бомбі. Наслідком того згорів тільки папір, в якім була завинена бомба, а самі вибухові матеріяли не займилися.

На Штайґера як того, що кинув бомбу, показують властиве зізнання **одного** тільки свідка, балетниці, львівського польського театру, Марії Пастернаківної. Вона впевняє, що бачила, як один мущина, що стояв кілька кроків перед нею, тримав у руці пакет, замахнувся ним і кинув його в той бік, куди їхав президент. Коли цей мущина став після кинення бомби втікати, вона гналася за ним і казала його арештувати. Другий свідок, судовий аплікант др. Фелікс Левіцкі, бачив, з котрого гурта падала бомба та що з того самого гурта перший став утікати мущина, котрий показався власне Штайґером. Всі инші свідки, бачили **тільки окремі моменти** цілої події, або що хтось підносив руку, або що летів пакет, або врешті як біг мущина, яким, як показалося, був Штайґер.

Сам Штайґер впевняє, що він не мав ніякої причини кидати на Войцеховського бомбу та що опинився в критичнім місці цілком припадково по дорозі до свого бюра. Коли побачив, що якийсь пакет упав на землю і з нього почало курититися, він догадався, що це бомба, **настрашився** і, як пристало на відважного молодця, дав зі страху перший ногам знати. Коли він так утікав, почув за собою крики, з яких догадався, що хтось на нього показує. Це його ще більше настрашило, щоб його не взяли за справника атентату, і він в найбільшім переляку сховався до першої брами, де його й арештовано.

Цікаві ще такі подробиці, на яких опирається обжалування: В кімнаті, в якій мешкав Штайґер ще на весну 1923 року, пізніший льокатор найшов в осени 1923 року, отже на рік перед атентатом, **ручну гранату.** Про цей факт нагадав собі цей льокатор аж в січні цього року. Став з каменичним сторожем шукати далі і... найшов ще дві гранати, з яких був вибраний вибуховий матеріял. Мимоволі нагадується евангельська рада: шукайте і найдете!

Чому ж Штайґер мав кидати бомбу на Войцеховского? Сам Штайґер заявляє, що з переконання є сіоністом, але до політики ніколи не мішався. На те акт обжалування подає, що підчас переслухування Штайґер нарікав, що він мусів виїздити на студії до Відня, бо в Польщі Жидів до університетських студій не допускають, а по студіях Жид не може дістати заняття. Врешті Штайґер мав заявити, що він „уважає за найліпше, коли зникнуть усі народности, бо одна поневолює другу". На підставі цих слів Штайґера акт обжалування виводить такий дословний висновок: „Ця заява Штайґера дає достаточну підставу до приняття, що мотивом його вчинку було незадоволення з істнуючих в державі відносин правно-державних, національних і релігійних та бажання заманіфестувати це невдоволення злочинним вчинком проти голови держави". Врешті з балакання Штайґера про потребу усунення народностей акт обжалування виводить висновок, що Штайґер мусить бути — небезпечним комуністом.

ОРГАНІЗУЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА. ВСТУПАЙТЕ І ДРУГИХ ЄДНАЙТЕ ДО У. Н. СОЮЗА.

Осип Маковей.

ІНШОЇ ПІСНІ.

Не співайте вже мені
Пісень солодких
Про щасливі тихі дні
Утіх коротких.
Про любов і рай і муки
Від розлуки і від злуки.

Вже наслухалися ми
Пісень любови,
Надивились між людьми
На їх окови,
Надивились на їх долю,
На їх радість і неволю.

Круки крячуть сі пісні,
Не соловії,
І глузують в тишині,
Що все те мрії,
Сонні мрії, тихі мари,
А потому смутку хмари.

А заграйте ви мені,
Як грають громи,
Щоб заблисли всі огні
В душі сіроми,
Щоб я став орлом,
А не голубком,
Щоб я став борцем,
Не сонним любком!

Осип Маковей.

У ЖИТТЮ РОЗВИВАЙ СВІЙ ТАЛАН.

Ха-ха-ха! Ось поет вам новітний!
Пише томи любовних пісень,
А боїться дівчат і до всіх непривітний,
Самотою блукає весь день.

Про любов пише страх поетично,
Про велику і тугу і жар,
За спокій же тремтить педантично,
Як за скриню дукатів скупар.

Мій добродію мудрий, є творці,
Що писали ще красше колись.
В них чуття ти найдеш цілі корці,
Та проте ти на них не дивись!

Ти в спокою не станеш ще кріпший,
У життю розвивай свій талан,
Бо сонет пережитий все ліпший,
Ніж придуманий довгий роман.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА ШТУКА ТЕАТРАЛЬНА П. З.:

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб.

Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи".

"SVOBODA"

Осип Маковей.

ДВІ ДУШІ.

Дві душі, любко, маю я:
Одну веселу і завзяту,
А другу душу маю я
Смутну, журливу, примховату.

Смутну у пекло я пішлю
За те, що не любила сміху,
А сю веселу вирощу
Тобі і людям на потіху.

ДОПИСІ.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.

На допомогу рідному краеви.

За почином свідоміjших громадян з Плейнфілд і Савт Плейнфілд зібрано у нас малу жертву для потерпівших від повені.

З нагоди пікніку підчас веселої забави промовив до зібраних Василь Хміль в українській, а Василь Ярема в англійській мові. Обидва вони в коротких словах представили присутним страхіття, нужду і неволю нашого народу в Галичині, завзиваючи всіх до жертв на допомогу нещасним.

Між присутними найшлись одначе люди (бо хруні ще не виродились), які до справи зовсім гуманітарної (людяної) поставились байдуже, а що гірше, просто ворожо. Вони неначе сліпі і глухі на стогін і плач, неволю й тюрму своїх рідних, свого народу, з котрого вийшли.

Нема в них чуття, нема совісти, ні національної свідомости, а живуть у самолюбстві і байдужности до свого рідного, до сього всього, що дороге кождому щирому українському серцю.

У сей час, коли наші браття терплять нужду і недостаток, коли тисячі наших найсвідоміших мучаться неповинно у ворожих тюрмах; коли зачинені для нашої молоді школи; коли, коротко кажучи, ворог всякими беззаконними способами винищує на нашій а не своїй землі наш народ, ви не бачите і не чуєте сього. Пора і вам, браття, прочунятись зі сну, бо наша хата горить. Прочуняйтесь і ставаймо як завзяті й карні сини одної неньки, у ряди разом з тими, які ратують своє обійстє.

Бути сьогодня байдужим до свого рідного, відмовитись від жертви і помочі для доброї справи, се злочин супроти свого народу і самого себе. Якщо хочемо зватись народом і бажаємо волі й свободи свому народови, мусимо принести на жертівник Батьківщини безкровну жертву; мусимо дати матеріяльну (грошеву) поміч, на яку можемо спромогтися.

Кінчу і кличу весь загал на еміґрації: Прочуняйтесь і ратуйте, бо прокленуть вас гроби ваших батьків; прокленуть вас сльози многих міліонів братів, що волі і свободи ждуть, а через вас у неволі мруть.

Жертви зложили:

По $2: Василь Ярема і Максим Ярема; по $1: Василь Хміль, Николай Савчак, Михайло Вавчак, М. Розонський, П. Хабурський, Семеон Цап, Ізидор Полеґонький, Роман Ярема і оВолодимир Білоруський; по 50 ц.: Осип Огаб, О. Мельник; Н. Воронов 35 ц.; по 25 ц.: Іван Назимець, Андрій Андрейко, М. Полеґонький; Іван Дацько 10.; з дрібних жертв було $1.95; з вигравки $5.00. Разом зібрано $22.15, які Василь Ярема вислав чеком до Обеднання.

Володимир Білоруський.

УВАГА.

Повідомляється всіх інтересованих, що в справі оголошень Віч, уряджуваних в користь допомоги старому краеви, отворяеся в нашій часописи осібна рубрика під наголовком „Віча". В сій рубриці будеся містити даром коротенько проголошення Віч, а то: **місцевість, день Віча і його ціль.** Хто однак хаче, щоб оголошене Віча було в більшому форматі і осібно, той мусить в раз з таким оголошенем прислати $2 — за одноразове оголошення.

ПОШИВСЯ В ДУРНІ

Програв Зіновєв з Комінтерном та світовою революцією, а тепер пішов за ним і Чічерін, совітський міністер заграничних справ.

Зіновєв витратив сотки міліонів на те, щоби запалити світ та викликати загальну революцію, але не осягнув нічого, а тільки вніс деморалізацію і розклад в ряди робітництва. Чічерін інтригував і не допускав до замирення Европи, а довів до того, що ми на передодні важних подій, які рішають про долю Европи без совітів.

Французько-німецьке замирення це в великій мірі діло англійської політики. В той спосіб хоче Англія створити в Европі оден протибольшевицький фронт і шахувати ним совіти, які бороздять її в Азії. Нема сумніву що до цего, що Англії повелося та що совіти опинилися в цілковитім ізольованю. Треба буде тепер їм змінити основно свою політику, якщо вони схочуть одержати кредити. А то що доброго можуть ще опинитися перед фінансовою бльокадою, або ще й чим гіршим.

Нічого не помогли Чічеринові заходи в Польщі і Німеччині. Польща не відграває в Локарно ніякої фактичної ролі. Там радять тільки над тим, якби то можна на папері дати Польщі таку ґарантію, яка є тільки паперовою, бо Франція хотілаби з нею хоч на папері делікатно обійтися. Німеччина знова веде свою політику хитро-мудро в той спосіб, що і з Францією годиться і Англії слухає, але і проти Росії виступати не хоче. Уважає мир з Францією і добрі стосунки з Англією за щось більш конкретне чим союз з Росією.

Наради в Локарно над судьбою Европи без совітів є великим дипльоматичним пораженням їх заграничної політики, тимбільше, що на тих нарадах були порушувані справи мира не тільки на заході, але й на сході Европи. Европа пробує стати на ноги без совітів. Тепер тільки заходить питання чи вона не схоче піти проти совітів. Це буде одначе залежати в першій мірі від самих совітів і їх дальшої політики.

На разі програна по їх стороні. Чічерінови грубо не повелося.

ВІДНОВА ДОМУ ПРОСВІТИ У ЛЬВОВІ

Це не буденна для нас справа, коли така поважна, широко звісна і заслужена для нашого народу інституція як товариство „Просвіта" у Львові звертається до всього загалу і просить о позичку, або дар, в сумі $3,000 на віднову свого дому, в якім малощо не через пів століття було зосередоточене ціле народно-українське життя галицької землі.

Дім „Просвіти" це велика традиція, наша національна твердиня і наша гордість, це власність нас усіх. Тому всі ми мусимо поспішити з жертвою на її відновлення та прикрашення.

Завдяки чесним і ідейним фундаторам та жертвенности нашого народа має „Просвіта" прекрасний маєток, який одначе в теперішних важких економічних обставинах не дає потрібних прибутків на покриття видатків, получених з діяльністю „Просвіти". Тому Головний Виділ Товариства змушений звернутися до суспільности о позичку і жертви. В краю тепер таке зубожіння і такий брак готівки, що ніяка наша інституція не може уділити так високої позички, бо нема готівки. Моглиби це зробити одначе наші американські бізнесмени, що мають капітал, але на це тяжко числити, тому найкраще не ждати аж хто дасть позичку, а зачати збирати добровільні жертви.

Знаємо, що „Просвіта" має серед американської еміґрації чимало прихильників. Тому не сумніваємося, що вони не заведуть її і тим разом і зложать жертви на віднову її дому.

Найкраще слати ті жертви через Обеднання, бо в той спосіб щадимо на коштах та нема обави, щоби гроші пропали. До того будемо мали точну евіденцію що до того скільки американські Українці на ту ціль зложили.

Та сук справи лежить в тім, щоби зложити і вислати.

В. Т.

ЦВИНТАР.

Широкий степ... Буйні, зелені трави...
Простір!.. Безмежна неба синя даль.
До лету сокіл свої крила справив
Й повис в повітрі як невтишний жаль.

Думки снуються... Рій над головою...
Вже захід сипле золотисту грань.
Погасле сонце паде в душу мою
І... ліс росте заломаних змагань...

В сутінях лісу згублений мандрую.
Шукаю того, чим ще вчера жив...
Могили сиплю і дух трупа чую.
Корчиться серце! Зимний біль прошив...

Цвинтар! Лиш дикий зимний вітер свище...
Порвив сміливих — миршаві гроби.
Заломи, прірви, борозни, рови
І мрій підхмарних — гниле румовище...

Широкий степ... Г... рудо-жовті трави.
Тісно!.. Безмежна неба синя даль!
За мною глуша... Лиш могил роззяви.
А даль?.. Порожня! Невтишиний жаль.

ЗОЛОТА КНИГА

Ювилейноі Кампанії Українського Н. Союза

ЧИСЛО ЗОРҐАНІЗОВАНИХ І ПРИНЯТИХ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ДІТИЙ В МІСЯЦЯХ: ЖОВТНИ, ПАДОЛИСТІ І ГРУДНИ 1924 Р. І В СІЧНИ, ЛЮТІМ І МАРТІ 1925 РОКУ.

ВИКАЗ ПРИНЯТИХ ЧЛЕНІВ ПОВНОЛІТНИХ І ДІТИЙ:

Братство св. Димитрія, від. 28. У. Н. Союза в Маганой Плейн, Па., зорґанізувало 24 повнолітних і 20 дітий — разом 44.

Є се старий відділ з перед реформи. Найстаршим членом того відділу, бо з року 1907-го є: Дмитро Скібяк з Цетулі, пов. Ярослав, Гал. Той відділ днесь має 108 повнолітних і 80 дітий — разом 188 всіх обезпечених в У. Н. Союзі, а управляє ним в сю пору слідуючий уряд: Іван Грушевський, предсідатель; Іван Музика, секретар і Олекса Пасічник, касієр.

В Ювилейній Кампанії відзначились:
Іван Музика, секретар, род. Бутини, Жовква, Галичина. зорґ. 20 нових членів.
Іван Заходник, член, род. Мозапівка, Підгайці, Галичина, зорґ. 6-ро.

———o———

Братство св. Михаїла, від. 243. У. Н. Союза в Вест Пулман, Ілл., зорґ. 23 повнолітних і 10 дітий — разом 33.

Се також старий відділ з перед реформи. До найстарших членів того відділу зачисляються: Василь і Михайло Стефанюки і Теодор Карплюк з 1909 р. Всі три за цілий час свого членства не були ніколи суспендовані. Тепер той відділ має 63 повнолітних членів і 88 дітий — разом 151 всіх обезпечених в У. Н. Союзі, а урядниками є: Теодор Карплюк, предсідатель; Тома Янсевич, секретар і Олекса Рудий, касієр.

В Ювилейній Кампанії відзначилися: **Тимко Янсевич,** секретар, зорґ. 11-ох. **Іван Семчишин,** 5-ох. **Василь Тупиця,** 3-ох. Теодор Карплюк, 2-ох. Стефан Гасюк, 1-го. Сама Миляновський, 1-го.

———o———

Товариство „Запорожська Січ", від. 155. У. Н. Союза в Перт Амбой, Н. Дж., зорґ. 22 повнолітних і 14 дітий — разом 36.

Сей відділ має найбільше дітий, 197-ро і 191 повнолітних — разом 388. Се є один з найстарших і найбільших відділів в У. Н. Союзі. Поодинокі члени того відділу дуже часто входили в склад головної управи орґанізації. Сам відділ все відзначався взірцевим діловодством і орґанізаційною солідарностю. Днесь сей відділ знаходиться під умілою кермою Андрія Яричевського, як предсідателя; Дмитра Федчишина, як секретаря і Стефана Кучмія, як касієра. До найстарших членів, до днесь в тім відділі перебуваючих, зачисляються: Михайло Чумер від квітня 1907 р., Іван Ваверчак від грудня 1907 р. і Михайло Косінський від марта 1908 р.

В Ювилейній Кампанії відзначилися: **Дмитро Федчишин,** род. Дібрини, Рогатин, Гал., зорґ. 19-ох. Пилип Щуцький 1-го, Петро Ходань 1-го, і Григорій Федів 1-го.

———o———

Братство св. Василія, від. 364. У. Н. Союза в Клівленд, Огайо, зорґ. 21 повнолітних і 10 дітий — разом 31.

Се Братство зорґанізоване дня 3-го вересня 1913 р. з 24-ох мущин під проводом Івана Синюти, Василя Ковальського і Миколи Шийки, з поміж котрих ще до днесь в тім відділі перебувають Андрій Гирман, Іван Синюта і Григорій Юрочко. Днесь відділ той має 106 повнолітних членів і 48 дітий — разом 154 всіх обезпечених в У. Н. Союзі. Відділом тепер проводить: Йосиф Стойка, предсідатель; Йосиф Биць, секретар і Михайло Ґронович, касієр.

В Ювилейній Кампанії відзначилися: **Йосиф Биць,** секретар, род. Острів, Сокаль, Галичина, зорґ. 13 нових членів. **Іван Сподар,** був. секретар, род. Мости Великі, Жовква, Гал., зорґ. 6-ох. Михайло Бурко 1-го і Йосиф Стойка 1-го.

———o———

Братство св. О. Николая, від. 276. У. Н. Союза в Амбрідж, Па., зорґ. 20 повнолітних і 11 дітий — разом 31.

Сей відділ був оснований з 29-ох членів мужеського пола під проводом Івана Кунцяка, Василя Лазаря і Антона Підуфалого. З самого початку мав великі труднощі з боку іншого істнуючого там відділу, якого пережив і днесь є **найбільшим відділом в У. Н. Союзі** бо числить **206 повнолітних членів і 151 дітий разом — 357.** Він є найбільшим членами повнолітними, бо дітьми перевисшає його відділ 155-тий. Тепер сим відділом управляє уряд якого фотоґрафія міститься понисше:

(З ліва на право): Яків Лисяк, предсідатель; Михайло Фук, секретар, Лесьо Гриневич, касієр.

В Ювилейній Кампанії відзначилися: **Михайло Фук,** секретар, род. Скородне, Ліско, Галичина, зорґ. 19 нових членів. Евген Стефанович, 1-го.

———o———

Сестрицтво Пресв. Діви Марії, від. 322. У. Н. Союза в Нюарк, Н. Дж.

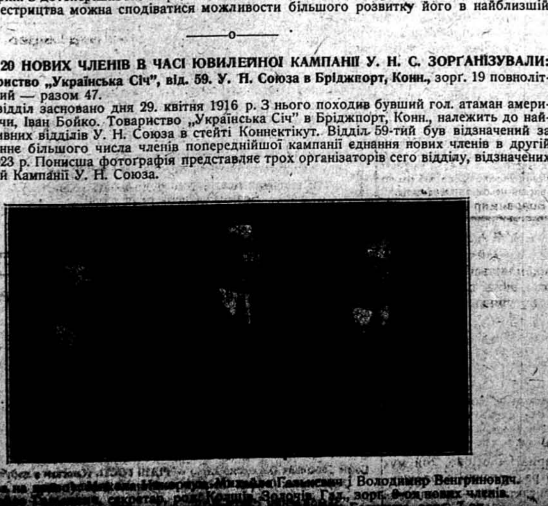
Се є новозорґанізоване Сестрицтво в часі Ювилейної Кампанії а саме дня 10. грудня 1924 р., під проводом п.п. Юлії Юревич як предсідательки; Йоанни Карач, як секретарки і Олени Сеґін, як касієрки. З дотеперішнього взірцевого ведення діловодства і орґанізаційного хисту сего молодого Сестрицтва можна сподіватися можливости більшого розвитку його в найблизшій будучности.

———o———

ВІД 10 ДО 20 НОВИХ ЧЛЕНІВ В ЧАСІ ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. С. ЗОРҐАНІЗУВАЛИ:

Товариство „Українська Січ", від. 59. У. Н. Союза в Бріджпорт, Конн., зорґ. 19 повнолітних і 28 дітий — разом 47.

Сей відділ засновано дня 29. квітня 1916 р. З нього походив бувший гол. атаман американської Січи, Іван Бойко. Товариство „Українська Січ" в Бріджпорт, Конн., належить до найбільше активних відділів У. Н. Союза в стейті Коннектікут. Відділ 59-тий був відзначений за зорґанізованнє більшого числа членів попереднійшої кампанії еднання нових членів в другій половині 1923 р. Понисша фотоґрафія представляє трох орґанізаторів сего відділу, відзначених в Ювилейній Кампанії У. Н. Союза.

[illegible]

(З ліва на право): [illegible] Михайло Гаврисевич і Володимир Венгринович.
Михайло [illegible], секретар, род. Ко[illegible], Золочів, Гал., зорґ. 8-ох нових членів.
[illegible] Галичина, зорґ. 7-ох.

Бр. св. Кирила і Методія, від. 31. У. Н. Союза в Сейнт Клер, Па., зорґ. 19 повнолітних і 11 дітий — разом 30.

Се Братство засноване в маю 1922 р. В Ювилейній Кампанії відзначилися зорґанізованнем 30 осіб і днесь числить 83 повнолітних членів і 88 дітий — разом 171 всіх обезпечених в У. Н. Союзі. Член того відділу Кирило Феценко був через минувщих чотири роки інспектором округа 21-го, в якім то уряді відзначився неменчим хистом орґанізаційним як і у власнім відділі, де заедно справує уряд секретаря. Понисша фотоґрафія представляє орґанізаторів відділу 31. відзначених в часі Ювилейної Кампанії:

(З ліва на право): Кирило Феценко, Іван Оґарик і Петро Бобеляк.
Кирило Феценко, секретар, род. Висова, Гал., зорґ. 9-ох нових членів.
Іван Оґарик, предсідатель, род. Чешун, Ліско, Гал., зорґ. 7-ох нових членів.
Петро Бобеляк, член, род. Чишевиці, Рудки, Гал., зорґ. 3-ох нових членів.

———o———

Братство св. Володимира, від. 105. У. Н. Союза в Найставн, Па., зорґ. 19 повнолітних і 4 дітий — разом 23.

Братство св. Володимира в числі 17 членів, під проводом предсідателя Михайла Поляка, секретаря Михайла Маліцького і касієра Григорія Шаґали, пристало до У. Н. Союза дня 20-го жовтня 1908 р. Було се перше українське товариство на Найставні, передмістю Філаделфії, яке дало почин до зорґанізованого життя української громади, школи, банди і много патріотичних і гуманних предпринять в користь громади, орґанізації і загально національну. Днесь в тім відділі є 81 повнолітних членів і 29 дітий — разом 110 всіх обезпечених в У. Н. Союзі. З членів основателів в тім відділі перебувають до тепер: Еміль Шурґот, Павло Кознарський і Григорій Шаґала. Є се одно з найбогатших товариств в Філаделфії. З сего відділу походив бувший гол. контрольор У. Н. Союза Микола Росолович, а також теперішний гол. фінансовий секретар У. Н. Союза Роман Слободян, котрий довгі роки працював в тім відділі як відділовий урядник на переміну як предсідатель або секретар.

В Ювилейній Кампанії відзначилися:
Стефан Слободян, секретар, род. Настасів, Тернопіль, Гал., зорґ. 8 нових членів.
Василь Белюх, член, род. Лукавиця, Ліско, Гал., зорґ. 3-ох нових членів.
Дмитро Мицак, член, род. Топильниця, Старий Самбір, Гал., зорґ. 3-ох нових членів.
Стефан Юрків 1-го, Василь Шийка 1-го, Григорій Войтович 1-го, Йосиф Полянський 1-го і Антін Ключник 1-го.

———o———

Сестрицтво Пресв. Богородиці, від. 36. У. Н. Союза в Рочестер, Н. Й., зорґ. 19 повнолітних нових членкинь.

Тоє Сестрицтво засноване в січни 1916 р. Зорґанізував його тодішний предсідатель мужеського відділу 217-го Василь Пакула. З первісних членкинь до сеї пори ще суть членкинями сего відділу: Зофія Онуфрик, Анна Чуґай, Зофія Галушка, Ксеня Лялька, Анна Максимців, Настя Петрів, Анна Паснак, Анастазія Грицак, Розалія Мурашко, Олена Скробач і Евдокія Тиха. Зразу Сестрицтво виручалося в діловодстві пожиченими силами з других відділів. Навіть на конвенцію посилали делеґата мужеського пола, члена іншого відділу. Однак від кількох вже літ дають собі раду сами. Делеґаткою на минувшу конвенцію була пані Зофія Гунька секретарка. Тепер в відділі є 62 повнолітних членкинь і 2 дітий. Щоби хто, з огляду на мале число дітий в тім відділі, не подумав, що се є Сестрицтво бездітних членкинь, треба зазначити, що їх дітий позаписували батьки до своїх мужеських відділів, яких в Рачестер є шість з 302 дітьми. Тоє Сестрицтво тепер находиться під умілою управою п.п. Юстини Лиса як предсідательки, Зофії Гунька як секретарки і Катерини Олексин як касієрки.

В Ювилейній Кампанії відзначилися:
Зофія Гунька, секретарка, род. Надіїв, Долина, Гал., зорґ. 9 нових членкинь.
Юстина Лиса 8, Марія Новак 1-ну, Марія Ходяк 1, Зофія Галушка 1 і Ксеня Лялька 1.

———o———

Братство св. Михаїла, від. 296. У. Н. Союза в Ню Кенсінґтон, Па., зорґ. 19 повноліт. членів.

Коли наслідком ворожої аґітації після 11-ої конвенції в Клівленд, Огайо, відділ 158 У. Н. Союза відходив до повстаючої нової орґанізації, горстка членів льояльних У. Н. Союзови, зреорґанізувалася і так повстав новий відділ під іменем Братства св. Архангела Михаїла ч. 296. Тими льояльними членами були: Василь і Теодор Каліновські, Василь і Ілія Лобур, Семен Лебедь, Олекса Мілько, Лука Івахів, Стефан Ваґалюк, Кароль Музика, Михайло Гарачмак, Константин Войтович і Максим Вітик. Було се в грудни 1910 р. Днесь той відділ має 107 повнолітних і 23 дітий — разом 130 всіх обезпечених в У. Н. Союзі. З перших членів основателів перебувають й досі в тім відділі Михайло Гарачмак, Василь Каліновський і Олекса Мілько. Є в тім відділі ще й старші Союзовці, але вони прийшли з переступними листами пізнійше.

В Ювилейній Кампанії відзначились:
Петро Любчик, член, род. Лопушани, Зборів, Гал., зорґ. 12 нових членів.
Григорій Волошинович 3-ох, Василь Каліновський 2-ох і Антін Гарачмак 2-ох.

———o———

Товариство „Запорожська Січ", від. 206. У. Н. Союза в Вунсакет, Р. Н., зорґ. 18 повнолітних і 12 дітий — разом 30.

Товариство „Запорожська Січ", від. 206. У. Н. Союза в Вунсакет, Р. Ай., се один з старших і досвідчених відділів з перед реформи. Відділ сей стало відзначаєся в кождій кампанії. В передпослідній кампанії в другій половині 1923 р. був відзначений поміщеннем фотоґрафії секретаря і орґанізатора Василя Бурак, за зорґанізованнє 30 нових членів. Той сам орґанізатор, в послідних часах основав в тамтих сторонах ще й цілком новий відділ, на 16-ту конвенцію був делеґатом і членом шконтруючої комісії. Відділ сей, має 194 повнолітних і 156 дітий — разом 350 всіх обезпечених в У. Н. Союзі і є з ряду третим найбільшим відділом в орґанізації. Ще 10 нових повнолітних членів поставить його на першім місци. Відділом сим зручно управляє слідуючий уряд: Іван Затонський, предсідатель; Стефан Бардачевський, секретар і Ігнатій Тепер, касієр. Фотоґрафії, ні спису, хто придбав тих 18 нових членів в Ювилейній Кампанії, не прислали.

———o———

Братство св. Юра, від. 239. У. Н. Союза в Філаделфії, Па., зорґ. 18 повнолітних і 12 дітий — разом 30.

Братство св. Юра (Ґеорґія) в Філаделфії мало вже 50 членів, коли в році 1909-тім дня 14. марта, під проводом о. С. Чижовича як предсідателя і Михайла Бабія як секретаря приступило до У. Н. Союза. З тих 50-ох членів основателів до сеї пори в відділі перебувають: Онуфрій Боднарчик, Іван Черкас, Кирило Дацьків, Іван Кушнір, Олександер Онуфрийчук, Стефан Вільчинський і Іван Бабій. Днесь сей відділ має 104 повнолітних і 63 дітий — разом 167 і остаесь під управою Івана Хмелика, як предсідателя; Івана Писечко, як секретаря і Антона Тоганьчин, як касієра. Довголітним його діловодчиком, а в цю пору рядовиком, есть наш теперішний головний предсідатель д. Теодор Грицей, покликаний на сей найвисший уряд в орґанізації 16-ою Конвенцією У. Н. Союза, яка відбулася в квітни сего року в Рачестер, Н. Й.

В Ювилейній Кампанії відзначились:
Теодор Грицей 3-ох, Іван Муха 3-ох, Іван Писечко 3-ох, Антін Тоганьчин 3-ох, Іван Хмелик 2-ох, Юрко Нечипор 2-ох, Петро Мокрицький 1-го і Микола Волос 1-го.

———o———

Осип Маковей.

ЧИ Я ТЕБЕ ЛЮБЛЮ?

Чи я тебе люблю, не знаю.
Коли люблю, то не любуюсь;
Як не люблю, то сам дивуюсь,
Що з трепетом тебе минаю, —
Чи я тебе люблю, не знаю.

Чи любиш ти мене, не знаю.
Як любиш ти, то якось нудно;
Коли не любиш ти, то чудно,
Що бачиш, як тебе минаю, —
Чи любиш ти мене, не знаю.

Зійшлися ми, я сам не знаю,
Коли і як, познайомились,
До чого вже договорились,
І я нераз уже гадаю:
Чи любимося ми, не знаю...

СВЯТО РОСІЙСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК.

Перебіг святкування з нагоди 200-літнього ювилею Академії.

В Академічній Фільгармонії в Ленінґраді відбулося 6-го вересня ц .р. святочне ювілейне засідання Російської Академії Наук, яке одночасно було початком ріжнородного однотижневого святкування 200-літнього ювілею Академії. На свято приїхали — згідно з радянськими джерелами — 250 заграничних учених і майже всі визначнійші вчені Рад. Союза; у комплеті явився диплъоматичний корпус, а уряд репрезентував голова Центр. Викон. Комітету (ЦИК) Калінін, нар. комісар освіти Луначарський і заступник нар. комісара заграничних справ Літвінов.

Після відкриття засідання орхестра заграла „Інтернаціонал", після чого Академічна Фільгармонія одіграла під батутою Глазунова специяльно складену кантату. Коротку промову виголосив президент Академії проф. Карпінскій. Голова ЦИК-а Калінін підкреслив значіння присутности великої сили чужинних учених, при чому перейшов до визначення ролі Академії в культурному житті Рад. Союза. Калінін візвав Академію, щоби вона співпрацювала у „створенню нового комуністичного громадянства, в якому можливим буде мирне співжиття усіх народів Союза". Закінчив Калінін свою промову відчитанням адреси ЦИК-а, в якій ЦИК визнае Академію висшою науковою установою при Раді Нар. Комісарів і переименовуе Російську Академію в Академію Наук С. Р. С. Р. — Невідмінний секретар Академії Ольденбурґ переповів історію Академії. Він згадав вдячно про прихильність Леніна для матеріяльного забезпечення Академії та висловив бажання справжнього міжнародного обєднання біля праці над спільною вселюдською культурою.

На святочнім банкеті промовляли м. и. німецький посол граф Брокдорф-Ранцау, та делеґати - академіки Норвеґії, Швеції, Франції, Анґлії, Італії й и. Луначарскій привітав „обєднання науки з революцією: обоє звязані однаковою ненавистю брехні і любовю правди".

По пяти днях побуту у Петрограді всі учасники ювілейного свята переїхали у 2-ох специяльних потягах до Москви, де на двірці зустрів їх з музикою почесний відділ червоного війска. Всіх заграничних гостей поділено на партії по 4 особи, яким додано по одному окремому провідникові. На офіціяльних прийняттях, банкетах і т. п. в імені уряду виступав Чічерін 14-ого м. м. закінчилося святкування ювілею урочистим засіданням московського совету.

Як доносить „Праґер Прессе", заграничні гості звернули увагу на надзвичайно сердечний настрій до них з боку широкого населення. Враження з того, що вони побачили у Петрограді й Москві, є у ріжних чужинних учених ріжне. „Пр. Пр." підкреслює, що чимало закордонних гостей винесло скептичний погляд на внутрішньо-політичну структуру рад. держави. За те всі погоджуються, що останнє широко [illegible] ювілейне свято [illegible]

ПОЕТИ І ПОЕЗІЇ.

Кождий поет, чи він більше талановитий, чи менше, мае вроджений дар поетичний. Але жаден поет, навіть найбільше талановитий, не може розвинутись і удосконалюватись, коли не читае творів других поетів, а особливо — добрих поетів.

Навіть набільші поети писали свої твори під впливом других великих поетів іноді навіть других національностий.

Правда, не кождий поет вміе сей вплив відповідно використати, але також правда, що без того впливу поет останеться на тому початковому стані, на якому вперве взявся писати свої поетичні проби.

Длятого ся стара але все дуже добра вказівка для поетів: Читайте твори других поетів, не раз, але 10 разів! — завсіди останеться золотою гадкою.

Українські поети повинні читати, як найбільше твори українських поетів.

В Америці е чимало українських поетів, а деякі з них вже доволі вибилися своїм таланом. Котрі виказались більшими успіхами, безперечно більше читали. Але всі українські поети, все, і всюди повинні тямити сей заповіт: Читати як найбільше творів українських поетів.

Книгарня Свободи мае на складі такі збірники українських поетів.

Гайдамаки. Т. Шевченка .... .50
Кобзар, повний ілюстрований збірник віршованих творів Т. Шевченка (брош.) 1.50
Кобзар Т. Шевченка, 707 сторін в оправі 2.50
Твори Тараса Шевченка в 3-ох томах (в оправі) 8.50
Твори Тараса Шевченка в 5-ох томах, в оправі 15.00
З вершин і низин, збірник поетичних творів Івана Франка, в оправі 3.40
Писання Богдана Лепкого, з нарисом його літературної діяльности, Вас. Верниводі. Том I. Вірші, том II. Проза. В полотняній оправі 5.50

На сих книжках даемо таксамо 25% опусту, коли замовлення виносить понад $2.00. Гроші або моні-ордери слати на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Др. Остап Грицай.

ЯКІ ПІСНІ СПІВАЛИ НАШІ ГЕРОЇ?

Йде Січове військо
Та співае стиха:
Як поборем вороженьків
Не буде в нас лиха!
Йде Січове Військо
В боротьбу кроваву,
Як поборем вороженьків
Добудемо славу.
Йде Січове Військо
Пісня степом лине:
Як поборем вороженьків,
Слава не загине.

Пісня — се вірна-вірная подруга всіх радісних і всіх важких хвиль в життю українського народа. — „Хоч і в сум повитий дух мойого люду — каже раз Іван Франко — то він співае до серця серцем і словами''. І звик уже наш нарід співати так серцем до серця з давніх давен, ще з першим почином свойого історичного істнования. Ось з тих колишніх, найдавнійших часів у нас збереглися нам українські щедрівки та колядки, майже всі такі гарні й любі, що не легко знайдеш щось подібного в піснях инших культурних народів. Коли їх тому кілька років Українська Капеля Кошиця співала — між иншими піснями — на своїх славних концертах по найбільших містах світа, то всі чужинці без виїмку просто раювали красою нашої пісні, і не знали, якими словами їх вихваляти. Але колядки і щедрівки — се тільки дрібна частина у пребогатім скарбі українських пісень. Протягом нашого дальшого історичного розвитку витворився в нас цілий ряд инших пісень дуже поважних і великих змістом, в яких наші прадіди оспівували свою невольницьку долю-недолю та лицарські бої за визволення України з ворожого ярма. Се т. зв. українські історичні думи, — як ось нпр. „Дума про Сестру і Брата", „Про Марусю Богуславку", „Про бурю на Чорному морі", „Про побіг трьох братів з города Азова" і сотки инших. Ті наші думи належать до найкрасшого з того, що сотворила культура освічених народів усіх часів, і є вони преславним доказом невміручої, творчої сили в нашім народі. Їх божа краса буде на віки свідчити про те, що нарід України навіть в найтяжших життевих обставинах не тратив почуття своєї національної свідомости і достойности, не ставав безвольною жертвою невольницької розпуки, а кождий відрух геройського змагання з ворожими наїздниками й чужинецькими зайдами вмів цінити і прославляти.

Тим то й не диво, що Герої нашої найновіщої боротьби за волю України, ті, що боролися й гинули за Україну у світовій війні в рядах Українського Січового Стрілецтва та У. Г. Армії, ішли за прикладом наших геройських дідів та прадідів і не забували про — пісню. Багато-багато тих геройських пісень, що їх колись співали наші **Усусуси.** Та хоч і не можна нам тут навіть приблизно згадати про всі, то звернім увагу принайменше на видатнійші між стрілецькими піснями.

При їх близшім розгляді годиться передівсім зазначити те, що пісні наших Героїв доволі ріжнородні своїм змістом і дадуться легко поділити на кілька окремих груп. В першу чергу треба нам розріжнити як дві головні групи народні пісні з одної, а з другої сторони стрілецькі пісні, зложені відомими авторами, з яких на особливу згадку заслугують: Богдан Лепкий, Роман Купчинський, Л. Лепкий, Ю. Шкрумеляк, М. Гайворонський, та Л. Лотоцький, попри них і инші. Всі-ж вони своїм змістом оспівують або велич, славу й судьбу лицарського діла, або долю военного кохання, або деякі подробиці з тіснійшого життя, тобто з военної буденщини наших Героїв, з відгуками здорового, справді военного гумору. І важно зазначити ще й те, що стрілецька пісня озиваеться й серед найтяжших обставин, та проте вона майже всюди перепоена духом бадьорої віри у велич призадуманого діла та вогнистим подихом козацького завзяття. Хто з нас не знае пропамятних слів Стрілецького гимну „Ой у лузі червона калина?" Але таких геройських звуків між стрілецькими піснями більше.

Ой з за гори чорна хмара встала,
То не хмара, московська навала.
То не хмара, московська навала
Від граматів земля застогнала.
Ой збирайтесь хлопці молодії,
Ой збирайтесь орли степовії.
Ой збирайтесь хлопці молодії
Ой збирайтесь Стрільці Січовії.
Та підемо горами, ярами
Гей будемо биться з Москалями.
Та покинем неньку і дівчину
Та за нашу славну Україну.
Гей на горі чорна хмара встала
По всім світу йде стрілецька слава.
Не журіться, що станеться з нами,
Попереду їдуть отамани.
Попереду їдуть отамани,
А позаду бють у барабани.
(Народня).

Такі самі бадьорі своїм лицарським духом є між иншими пісні Л. Лепкого: „Коби скорше з гір Карпат (— пісня кінноти У. С. С.), „Ой видно село та — як сповіщае записка в нашій збірці — дуже популярна й залюбки співана обозова пісня „Бо війна війною". Не менше популярною, ще й сьогодня часто співаною стала теж пісенька „Не сміе бути в нас страху", принята як гимн стрілецького кружка, що звався Законом Лицарства Залізної Остроги.

Не сміе бути в нас страху
Ні жадної трівоги,
Бо ми лицарі грізні
Залізної Остроги.
Не страшать нас і в цісарів
Високії пороги.
Бо ми є лицарі грізні
Залізної Остроги.
А до дівочих ніжних сердець
Ми знаем всі дороги.
Во ми е лицарі грізні
Залізної Остроги.
Не святкувати-ме ніхти
Над нами перемоги.
Бо ми е лицарі грізні
Залізної Остроги.
(Слова й музика Р. Купчинського).

Сильно вражае теж сього-ж автора „Ми йдемо в бій", Л. Лепкого „Лунае клич", або пісенька "Ми йдемо вперід".

Ми йдемо вперід, над нами вітер віе,
І рідні нам кланяються жита.
Від радости аж серце мліе,
За волю смерть нам не страшна
Ми йдем вперід, з далека чути гуки,
Гармати бють, там воля або смерть,
Не буде більш терпінь ні муки,
Вперід! Там воля або смерть!
Звенять шаблі, як ясне сонце сяють,
Гремлять пісні, аж земленька свята
Дрожить під нами дорогая,
За волю смерть нам не страшна.

Або;

„О Україно
О люба Ненько,
Тобі вірненько
Присягнем
Серця кров
І любов
Все Тобі
Віддати в боротьбі.
За Україну,
За Її волю,
За честь і славу
За Народ!
Яремні пута
Ми вже пірвали
І зруйнували
Царський трон!
З під ярем
І тюрем,
Де був гніт
Ідем на вольний світ..."

Правда, — були в історії наших Героїв та їх подвигів хвилі, в яких і більш лицарська душа вмовкала горесним мовчанням великої печалі, і найзавзятійший ватажко клонив голову у важкій задумі, Тоді певно така вражаюча скарга, як слова пісні Богдана Лепкого „Чуеш брате мій" була своерідною відрадою і тихою розрадою для наших смертельно втомлених Героїв. І мабуть ще нераз і не два доведеться нам повторювати слова пісні тієї у хвилях нашої найбільшої боротьби за народню долю:

„Чуеш, брате мій, товаришу мій,
Відлітають сірим шляхом журавлі [у вірій.
Кличуть: кру! кру! кру! В чужині [умру!
Заки море перелечу, крилонька [зітру!"

Туди треба нам причислити теж і три дуже гарні пісні про стрілецьку долю, пера Р. Купчинського, а саме: „Ой там при долині", „Засумуй трембіто'' та „Ой зацвила черемха", які просто зворушують своїм горесним змістом, а проте скрізь зберігають трагічну достойність геройської пісні. Або такий відгук стрілецької долі, як Ю. Шкрумеляка „Питаеться вітер смерти":

Питаеться вітер смерти
Кому треба нині вмерти?
Гей, гей, гей!
Кому треба нині вмерти?
Треба вмерти молодцеви
Та січовому стрільцеви,
Гей, гей, гей!
Та січовому стрільцеви,
Треба вмерти, світ прощати,
Життем волю добувати
Гей, гей, гей!

Взагалі треба сказати, що всі ті стрілецькі пісні, яких змістом велич, слава й оконечна судьба лицарського діла, обеднуються гідно з геройським духом наших давніх боевих пісень. І є вони не аби-яким доказом на те, скільки безпросвітнього самодурства та брехливого слезіння було в деяких наших предвоенних піснях! В піснях, складаних людьми, які поза своєю, менше або більше шановною особою не бачили та не вміли добачити світа божого, стогнали собі та пхинькали в безконечне мов вередливі діти, і як дурні діти гралися навмання красивими словами про тугу і смуток, горе й розпуку та й такі инші вигадувані й ложні страждання. Але коли я кільканайцять років тому, починаючи свою як літературний критик письменницьку діяльність, вказував на страшливу безхарактерність та життеву нездатність, що крилася під солодкими словами нашої плаксивої передвоенної лірики, то саме між молодими поетами не довелося мені тоді знайти богато зрозуміння. Уся передвоенна галицька лірика плила собі здебільшого по безконечнім „морі тьми" в химерні країни мертвецьких нірван та царства вічного смутку, й ні на хвилю не призадумувалися її творці над тим, яким убивчим трійлом напувають вони рідну ще не визволену суспільність, коли їй цілими роками не співаювь про Героїв Землі, а тільки приспівують:

Ой люлі, люлі, смутку мій.

Правда — здорова душа народу мов приспана сила могутнього велита збудилася і двигнулася до визвольного діла на перший поклик военних сурм і отрясласяя зі слезавого отупіння давно. Але хоч і встали в нас божі неустрашимі Герої Рідної Землі, ті молоді юнаки У. С. С. та У. Г. А. з непорочними, смутком вічного рабства ще не пережертими душами, то їх великомученицькі зусилля усе таки не змогли спасти народу від гріхів і промахів тих, що не вміли вести народу по шляхові Визволення.

Не вміли — бо **ніхто їх на Героїв не виховував і піснями про Героїв їх душ не сталив і не гартував.**

І так дійшло в нас до того, що не провідники повели молодь, а навпаки. Геройська молодь нашого Рідного Краю вказала своїм провідникам дорогу, як треба йти до Визволення. Тих сто тисячч молоденьких Героїв, У. С. С. та У. Г. А., що такою невмолимою смертю гинули на окровавлених боевищах нашої лицарської Слави, розкрили врешті й нашим провідникам очі на те, чого вони не бачили цілими десятиліттями. І навчили ті Герої й наших поетів співати иншої — визвольної пісні. Замісць пісень про безпросвітний смуток порабощених душ, нездатних до чину й боротьби, навчили нас наші Герої співати про Край і про нарід, про землю і про рідну хату, про пал і завзяття бою та про красу Геройського змагання. Словом — Вони навчили нас співати **пісень вольних людий,** людий, в яких на руках не окови, не ланьцюги, — а ясна зброя. І тому все нам треба співати Їх пісні і згадувати їх память, бо ті наші Герої — се спасителі, що вказали нам вихід із пекла неволі. Як кажеться гарно в одній із стрілецьких пісень:

Нема в світі красших хлопців,
Від січових добровольців.
Гей, га, наші славні добровольці!
Як ідуть в бій, то співають
І зі співом умирають.
Йдуть на приступ гострим крісом
Поборотись навіть з бісом.
Хоч їм кулі в очі свищуть,
Рій ворожий вістрем нищуть.
Добровольці добре знають,
За що бються і вмирають.
Лиш за волю кров їх ллеться,
За Вкраїну бій ведеться.
Гей, га, наші славні добровольці!
(М. Гайворонський).

А що ті наші Герої і справді були гарними, повними життя юнаками, се являються нам теж їх пісні другої групи — а саме пісні про долю военного кохання.

(Конець буде).

АВТОКЕФАЛІЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ.

(З львівського „Нового Часу'')

В Польщі живе тепер поверх чотири міліони православної людности. Відділена від головного пня православної церкви, до якої належала довгі часи, а на чолі якої стояв в останніх часах московський патріярх, православна церква в Польщі дальше по приписам верховного права була залежна від московського патріярхату. Одержавши в рижському договорі західно-українські землі, старалася Польща всіми способами як найтіснійше звязати так звані „креси" з польськими корінними землями. Тому вже з самого початку почалася робота в тому напрямку. (Тут кілька рядків сконфісковано)... задумав тойже уряд утворити Варшавську Митрополію і усамостійнити та таким робом узалежнити православну церкву від польської адміністраційної влади, тим самим привязати „креси" через опанования душ до Варшави.

Православна церква в Польщі находиться в такому положенні, що згідно з приписами церковного права не може бути автокефальною себто самостійною і тому московський патріярх не згодився на це, коли польський уряд робив перед ним про це старання. (Сконфісковано). Почалися переговори з духовною православною владою. Більша частина православних владик не схотіла погодитися на польську автокефалію, тому деяких з них прогнано з Польщі, а других позамикано в монастирях. Ті, що залишилися, перевели (сконфісковано) дня 14 червня 1922 р. ухвалу про автокефалію. Уряд, (сконфісковано) старався добути для автокефальної православної церкви в Польщі благословенства, себто формальні визнання, патріярхатів інших православних церков.

Довго йшли старання про ті благословенства. Часописи писали свого часу про це, що один лише царгородський патріярх одержав від польського уряду 30,000 швайцарських франків. Але по двох роках вдалося польському урядові їх добути і оце по прочитанню відповідного письма царгородського патріярха, проголошено дня 18. вересня ц. р. автокефалію православної церкви в Польщі. Проголошено її всупереч приписам церковного права і проти виразної волі православної людности.

Спротив білоруської частини православної людности виявився вже давніше відірванням цілої групи під проводом сенатора Богдановича, що заявляе свою приналежність до московського патріярхату.

Православні посли й сенатори оголосили заяву, поміщену на друому місці сьогодняшнього числа, в якій, стверджують, що акт проголошення автокефалії відбувся без відома й участи православної людности. Відомо, що таку ухвалу може перевести тільки собор, в якім по приписам церковного права беруть участь також світські делегати вірних. (Дальшу часть аж до кінця сконфісковано).